Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 60 (4776).

27 МАРТ
СЕШАНБА
1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЯНГИ ҲОСИЛ ҒАМИДА

Баҳор фаслининг ҳозирги долзарб кунларида қайси хўжаликка борманг, чигит экиш кампаниясига пухта тайёргарлик кўраётганлигининг гувоҳи бўласиз. Пахтакорнинг шу кеча-кундуздаги ғайрати жўш урган. Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг Абдуназар Шамсиев етакчилик қилаётган бригада заршуносларининг ҳам амалга ошираётган ишлари мақтовга лойиқдир. Ерларни экишга тайёрлаш, суғориш шохобчаларини тартибга келтириш намунали ўтказилмоқда. Бу ишда айниқса С. Сиддиқов, Б. Рустамов, Қ. Қаюмова, М. Ҳақимова, М. Шамсиева, С. Мирзақулов ва Х. Қурбонова каби деҳқонлар айниқса намуна кўрсатмоқдалар. Бундан ташқари бригада далаларида ерларни бороналаш, текислаш ишлари ҳам кўнгилдагидек олиб бориляпти.

— Бригадамиз аъзоларининг бу йилги марралари янада улкан. Улар 111 гектар ернинг ҳар гектаридан 21,5 ўрнига 30 центнердан ёки 333 тонна жавоҳирни она-Ватанга ҳадя этишга аҳд қилганлар, — дейди бригада бошлиғи А. Шамсиев. Бригада пахтакорлари мўл-кўл пахта ҳосили етиштириш учун ғайратларига ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар. Бутун фикри-зикри чигит экиш кампаниясини намунали ўтказишга қаратилгандир.

А. РАИМҚУЛОВ.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» КУНДАЛИГИ

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи 21 апрелда 190 минг метр хом сурп ва 200 минг метр тайёр газлама, 21 тонна калава ҳамда ярим миллион дона ғалтак ип ишлаб чиқаришга қарор қилди. Шу куни ишлаб топилган барча маблағ — 15 минг сўм пул беш йиллик фондига ўтказилади.

Социалистик меҳнат қаҳрамони Б. Жўраева шанбаликда икки норма топшириқини бажариш ва ўз машиналаридан 220 килограмм калава чиқариш мажбуриятини олди. Б. Жўраева меҳнат қилаётган цехнинг 79 тўқувчиси ҳам 105 урчуқ ўрнига камида 1600 урчуқ билан ишлаш мажбуриятини олдилар. Машҳур тўқувчи Л. П. Казанцева ва унинг сменачиси В. И. Олдатова нормадаги 24 станок ўрнига 48 станокда ишлаб, сменада тежаб қолинган маҳсулотдан 2000—2200 метр газлама тўқиб чиқаришга сўз бердилар.

Мана шундай хушхабарлар Тошкент корхоналаридан шаҳар партия комитетига ҳар куни келиб турибди. Шаҳар партия комитетида шанбалик ўтказиш юзасидан умумшаҳар комиссияси тузилган. Корхоналарда ташкил қилинган группа ва штаблар шу кунларда ўз коллективларида «Қизил шанбалик»ни ўтказиш юзасидан конкрет тадбирларни белгиламоқдалар.

(ЎзТАГ).

ЧОРВАДОРЛАР КАТТА ВАЗИФАЛАР ОЛДИДА

Мамлакатимиз чорвадорларининг социалистик мусобақаси қизғин давом этмоқда. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетлари ўтган йилнинг кузида чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилган эдилар. Бу социалистик мусобақага областимиз чорвадорлари ҳам қўшилиб, унга амалий жавоб бериш ва чорвачилик маҳсулотларини янада кўпайтириш мақсадида ишни кучайтириб юбордилар.

Областимиз чорвадорлари беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили топшириқларини шараф билан бажариш йўлида астойдил меҳнат қилиб дастлабки қувончли натижаларни қўлга киритдилар. 1973 йилнинг январь-февраль ойларида эришилган муваффақиятлар ўтган йилнинг шу муддатига қараганда бирмунча юқори бўлмоқда. 1972 йилнинг дастлабки икки ойи давомида 11 минг 239 тонна сут тайёрланган бўлса, бу йил шу муддатда 12 минг 286 тонна сут топширилди. Гўшт тайёрлашда ҳам катта натижаларга эришилди. Давлатга бу йилги икки ой давомида бултурги ана шу вақтдагига қараганда 211 тонна кўп гўшт, ўтган йилги икки ойдагига нисбатан 8 миллион донадан кўпроқ тухум етказиб берилди.

Бунга чорва моллари боқуви яхшиланганлиги, фермалардаги ишлар шу куннинг талаби даражасида бажарилаётганлиги, энг муҳими чорвадорлар ҳақида қилинаётган ғамхўрликнинг юксак даражада бўлаётганлиги туфайли эришилмоқда. Партия ва ҳукуматимиз чорвадорларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш тўғрисида, уларнинг меҳнатига ҳақ тўлашни ҳамма вақт яхши йўлга қўйиш тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Ҳозирги пайтда сут соғувчилар, молбоқарлар, чўпонлар ўз меҳнатлари эвазига катта даромад эгаси бўлмоқдалар. Шу туфайли маданий ва фаровон ҳаёт кечирмоқдалар, социалистик мусобақада ғолиб чиқиш ва юқори ўринларни эгаллаш учун астойдил курашмоқдалар. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари чорвадорлар ўртасида илғор тажрибани кенг пропаганда қилишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Бунда улар областимизнинг пешқадам чорвадорлари тажрибасини кўпчилик ўртасида сўзлаб бермоқдалар. Фермаларда, отарларда агитация-пропаганда ишларини олиб бораётган сиёсий тарғиботчилар илғор хўжаликларда сигирлардан кўп сут соғиб олиш, бўрдоқига қўйилган молларнинг юқори семизликда бўлишига эришиш, ишчан паррандабоқарларнинг тажрибаларини ўзлари қунт билан ўрганган ҳолда жойларда ҳар бир сут соғувчи, молбоқар ва паррандачилик фермаси ходимларига қунт билан сўзлаб бермоқдалар. Агитаторларнинг шу кунлардаги асосий темаларидан бири Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози сут соғувчиси Мунаввара Исҳоқованинг иш тажрибаси бўлиб қолди. Шу нарса қувончлики, ана шу ташаббусга қўшилган жуда кўп сут соғувчилар ўз боқувларидаги сигирларни зоотехника қоидалари асосида парвариш қилиб кўплаб сут соғиб олишга эришмоқдалар.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари ходимларининг асосий вазифаларидан бири бундан кейин ҳам илғорлар тажрибасини кенг пропаганда қилиш ва чорвачилик ходимлари ўртасида социалистик мусобақани ҳар томонлама кучайтирган ҳолда умумий юксалишга эришишдан иборатдир.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ўтган йили қишнинг сўнгги ойлари жуда оғир келган ва бунинг устига март ойларининг айрим кунларида қаттиқ совуқ бўлган эди. Бу йил эса баҳор, айниқса, чорвадорлар учун яхши келмоқда. Бироқ ўтган йилги даврга қараганда бу йил йирик шохли моллар 32 бош, чўчқалар 302 бош кўп нобуд бўлган. Бундай ҳолни Бекобод, Ўрта Чирчиқ районларида, қўй ва эчкиларнинг нобуд бўлиш ҳолларини Бўка, Калинин, Янгийўл районларида кўриш мумкин. Шунингдек, Янгийўл, Бўстонлиқ районларида паррандалар сони бултургига қараганда анча камайган. Янгийўл районида ўтган йилги шу вақтдагига қараганда мол ва парранданинг 146 тоннага камайтириб юборилганини қандай баҳолаш мумкин?

Областимизда чорвачиликни ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини ошириш учун барча имкониятлар бор. Ҳозирги пайтда жуда кўп илғор хўжаликларда ўз касбини севган, билимдон, ишчан чорвадор кадрлар меҳнат қилмоқдалар. Фермаларда асосий ишларнинг ҳаммаси механизация ёрдамида бажарилмоқда. Шу билан бирга озуқа экинлари етиштиришга эътибор кучайтирилган. Бундай шароитларга эга бўлган хўжаликларда чорвачилик ишларининг паст савияда олиб борилишига ҳеч қандай асос йўқ.

Маълумки, маккажўхори чорва озуқа базасини мустаҳкамлашда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Бундан кейин ҳар бир хўжаликда маккажўхори белгиланган майдонга, ўз вақтида экилиши, бу экиндан мўл ҳосил етиштириш учун барча тадбирлар тўла амалга оширилиши, шу йўл билан маккажўхори донини ва ундан силос бостиришни кўпайтиришга алоҳида эътибор билан қаралиши зарур. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, «Дон етиштиришни кўпайтириш ҳали ҳам аввалгидек қишлоқ хўжалигидаги асосий вазифалардан бири бўлиб қолмоқда. Бизнинг донга бўлган эҳтиёжимиз йилдан-йилга ўсиб бормоқда. Биз фақат озиқ-овқатга ишлатиладиган донничина эмас, балки озуқа бўладиган донни ҳам назарда тутмоқдамизки, бундай дон етиштиришни чорвачиликни жадал ўстириш зарурлиги ҳисобга олган ҳолда кенгайтириб бориш зарур.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили дастлабки икки ойи якунлари шуни кўрсатадики, эришилган дастлабки муваффақиятлар билан бирга чорвачилик соҳасида камчиликлар ҳам йўқ эмас. Ана шу камчиликларни тезда бартараф этиб, барча колхоз ва совхозларда чорвачиликни чинакамига ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш учун ҳаракат қилайлик.

РЕЗЕРВЛАРНИНГ ҲАММАСИ — БЕШ ЙИЛЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

Резервларнинг ҳаммасини халқ хўжалигига хизмат қилдиришдан иборат жуда муҳим вазифа халқ контроли органлари активларининг 26 мартда Тошкентда ўтказилган республика кенгашининг диққат марказида турди. Кенгашда район, шаҳар, область ва республика комитетларнинг ходимлари ва активлари, халқ контроли группаларининг раислари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, область партия комитетларининг иккинчи секретарлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол органларининг вакиллари, матбуот ходимлари қатнашдилар.

Кенгаш иштирокчилари партия XXIV съездининг қарорларини муваффақиятли амалга оширишга, беш йилликнинг учинчи йили планларини ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажаришга кўмаклашмоқ учун контролнинг барча формаларидан — рейдлар, оммавий текширишлар ўтказиш, кўриклар ўтказиш формаларидан фойдаланиш зарурлиги тўғрисида гапирдилар. Сўзга чиққанларнинг кўплари ҳозир — кўклам дала ишларининг масъулиятли босқичида — халқ назоратчилари пахта, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш учун замин тайёрлашда партия ташкилотларига ҳар томонлама кўмаклашишлари лозимлигини уқтириб ўтдилар.

КПСС Марказий Комитети 1972 йил декабрь Пленумининг, Ўзбекистон Коммунистик партияси X пленумининг қарорлари ва республика халқ контроли органларининг вазифалари тўғрисида йиғилишда Ўзбекистон ССР Халқ контроли Комитетининг раиси Н. МАҲМУДОВ доклад қилди. Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат плани ҳамда беш йилликнинг учинчи йилида саноат, транспорт, алоқа ва капитал қурилиш соҳасида белгилаб қўйилган топшириқларни муддатидан олдин бажариш тадбирларининг амалга оширилиши тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. К. ЗИЁДУЛЛАЕВ доклад қилди. 1973 йилда республикада қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш чоралари тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Г. А. ГАБРИЕЛЬЯНЦ доклад қилди.

Кенгашда СССР Халқ контроли Комитети ташкилий бўлимининг мудири А. А. ТУЖИКОВ нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВ йиғилишда сўзлаган нутқида партия XXIV съездининг қарорлари ва КПСС Марказий Комитети 1972 йил декабрь Пленумининг қарорлари муносабати билан халқ назоратчилари олдида турган энг муҳим вазифаларни айтиб берди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Г. М. Орлов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

4-«ОҲАНГАРОН» совхозининг яйловларида қўзилатиш кампанияси қизғин ўтаяпти. Ҳар бир чўпон зиммасига олган социалистик мажбуриятни бажариш учун бел боғлаган. Улар совлиқларни меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Ўртоқ Т. Қўзиев ҳам астойдил меҳнат қилаяпти. У ҳар юз совлиқдан 112 қўзи олишга сўз берган. Суратда: Т. Қўзиев.

И. Зайниддинов фотоси.

ҚЎЗИЛАТИШ БОШЛАНДИ

1-«Оҳангарон» совхозининг меҳнатсевар чўпонлари қўзилатиш кампаниясига пухта тайёргарлик билан киришдилар. Ҳозир совхознинг барча сурувларида қўзилатиш бошланиб кетди. Қўзилатиш жойларида махсус жиҳозланган хоналар, янги туғилган қўзилар учун эса айрим хоналар тайёрланди. Майин ем-хашак ва концентрат озуқалар ташиб келтирилди. Ёш қўзиларни тажрибали сақмончилар парвариш қиляпти. Сутка давомида навбатчилик ташкил қилинган.

Қўзилатиш айниқса Мўмин Каримов, Собир Пўлатов ва Мўмин Мейлибоев бош чўпон бўлган сурувларда намунали ўтмоқда. Уларнинг ҳар бирида ҳозир 150—170 тадан қўзи олинди. Бу азамат чўпонлар тўққизинчи беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида ҳар юз бош совлиқдан 120 тадан қўзи олиш ва ҳар бош қўйдан 3 килограммдан сифатли жун қирқиб олиш учун курашмоқдалар.

Совхозда шу кунга қадар туғилган қўзиларнинг сони 800 дан ошиб кетди. Уларнинг ҳаммаси яхши парвариш қилинмоқда.

В. УРИЦКИЙ.

СССР ТАЙЁРЛАШ МИНИСТРЛИГИ КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил декабрь Пленуми қарорларидан илҳомланган СССР Тайёрлаш министрлиги корхоналари ва ташкилотлари системасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари 1973 йилги халқ хўжалик планини барвақт бажариш учун қўшимча имкониятларни излаб топдилар ва қуйидаги социалистик мажбуриятларни ўз зиммаларига оладилар:

Уруғликнинг юқори сифат билан тайёрланиши ва уни баҳорги ва кузги экиш районларига ташиб берилиши таъминланади.

Элеватор, дон омбори, дон сушилкаси, автомобиль ҳамда вагон торозиси ва бошқа объектлар капитал ремонти барвақт ва юқори сифат билан бажарилади, янги ҳосил донини қабул қилувчи техника базаси белгиланган муддатдан 10 кун аввал тайёрлаб қуйилади, ғалла тайёрлаш бошлангунча ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда камида 75 мингта малакали ишчи тайёрланади.

Шахтавий дон сушилкалари донни газ-рециркуляцион қуритиш методига ўтказиб реконструкция қилинади, бунинг натижасида қувватларнинг умумий ўсиши соатига 1550 тоннагача етиши таъминланади.

Колхоз ва совхозлардан келтирилаётган бутун ғаллани кеча-кундуз бетўхтов қабул қилиб олиш, жойлаштириш ва ишлаб чиқиш ҳамда унинг тўла сақланиши таъминланади.

Ун ва омухта ем тайёрлаш халқ хўжалик плани 27 декабргача, крупа тайёрлаш 30 декабргача бажарилади. Ун, крупа ва омухта ем тайёрлаш ўсишининг камида 90 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланади. Технология процессларини такомиллаштириш ва хом ашёдан фойдаланишни яхшилаш натижасида пландан ташқари камида 350 минг тонна олий нав ун тортилади.

Маҳсулот таннархини арзонлаштириш ва оборот харажатларини камайтириш йўли билан пландан ташқари камида 30 миллион сўмлик фойда олиниши таъминланади.

28 декабргача капитал маблағ ва қурилиш-монтаж ишлари плани бажарилади. Ишга тушириладиган элеватор, тегирмон, крупа ва омухта ем заводлари қурилиши тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилинади. Янги ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш норматив муддатлари қисқартирилади.

Илғор технология, ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш ва автоматлаштиришни жорий этиш йиллик плани 1 декабргача, янги ускуна, машина ва асбоб намуналарини яратиш, синаш ва жорий этиш плани 15 декабргача бажарилади.

Камида 1 процент ёқилғи ва камида 2 процент электр энергия тежалишига эришилади.

СССР Тайёрлаш министрлиги системасининг ходимлари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи, учинчи йилини меҳнатда юксак ютуқлар билан нишонлаш учун бутун куч, билим, тажриба ва ғайратимизни аямаймиз. КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришга қўшадиган ҳиссамизни кўпайтирамиз, деб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети билан Совет ҳукуматини ишонтирадилар.

Социалистик мажбуриятлар корхона ва ташкилотлар коллективларида қабул қилинган ҳамда СССР тайёрлаш министрлиги коллегияси билан қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчилари ҳамда хизматчилари касаба союзи Марказий Комитети президиумининг кенгайтирилган қўшма мажлисида маъқулланган.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Кеча меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг сессияси бўлиб ўтди. Сессия «Тошкент областида автомобиль йўллари ва кўприклар қуриш ва фойдаланишнинг аҳволи ҳамда уни яхшилаш чоралари тўғрисида»ги масалани муҳокама қилди. Бу масала бўйича область ижроия комитети раисининг ўринбосари Н. И. Белоусов доклад қилди. Шунингдек сессия қатнашчилари область Совети қурилиш бўйича доимий комиссияси раисининг ўринбосари ўртоқ Т. Шамсиевнинг қўшимча докладини ҳам тингладилар.

Сессияда область Совети халқ маорифи бўйича доимий комиссиясининг иши тўғрисидаги ҳисобот ҳам тингланди. Бу масала бўйича доимий комиссия раиси В. А. Ларин доклад қилди.

Муҳокама қилинган масалалар бўйича қарорлар қабул қилинди.

БОҒЛАР КЕНГАЯДИ

БОҒЛАРДА баҳор шабадаси эсаяпти. Боғбонлар енг шимариб, ниҳолларни парваришлашга, токларни кўтаришга киришмоқдалар. Оққўрғон районидаги «Қуйи Чирчиқ» боғдорчилик совхози коллективи мева-чевалардан йил сайин мўл ҳосил олиб, катта даромад қилаяпти. Бу йил боғлар яна 70 гектарга кенгайтирилади.

Совхоз территориясидаги паст-баландликлар ва ариқлар текисланиб, янги боғ учун кузда ер ҳозирланди. Ниҳоллар экиладиган жойларга ўғит чиқарилди. Мана энди янги боғлар учун очилган ерларда мевали дарахтлар экишга зўр ҳозирлик билан киришилмоқда.

Совхоз қураётган даромад ҳисобига бошқа хил маданий-маиший тадбирлар ҳам амалга ошириляпти. Ўтган йилда 20 минг бошга мўлжалланган катта паррандачилик фабрикаси ишга туширилди. Совхоз ишчилари учун эса 20 та уй қуриб берилди. Ҳар бири икки оилага мўлжалланган бу биноларда совхоз ишчилари ҳовли тўйлари ўтказмоқдалар.

◆ ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ районидаги «Правда» колхозида хўжалик комплекс ривожланмоқда. Сабзавотчиликка бўлган аҳамият ҳам тубдан яхшиланди. Суратда: колхозда плёнкалар остида эртаги помидор етиштириш.

А. Абалян фотоси.

ЮКСАК МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

ТОШКЕНТ ВА СИРДАРЁ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ТРЕСТЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1973 ЙИЛДА ЎЗАРО МУСОБАҚАЛАШИШ ҲАҚИДАГИ ШАРТНОМАСИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун қишлоқ хўжалиги, саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш ҳақидаги қарорлари бутун совет халқи қатори Тошкент ва Сирдарё пахта тайёрлаш трестлари корхоналари коллективларида ҳам меҳнат кўтаринкилигини авж олдирди.

Корхоналар, цехлар, участкалар, бригадалар тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан зиммаларига юксак мажбуриятлар қабул қилдилар.

Тошкент ва Сирдарё пахта тозалаш заводларининг коллективлари В. И. Ленин номли Глухов ип-газлама комбинати коллективи илғорларининг турдош корхоналар ижодий ҳамкорлигининг самарали формаси бўлган «Минглар шартномаси»ни ривожлантириш бўйича ташаббусларини қўллаб-қувватлаб, 1973 йилда ўзаро социалистик мусобақалашиш учун шартнома тузадилар ва зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар.

ТОШКЕНТ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ТРЕСТИ БЎЙИЧА:

Маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш йиллик планини муддатидан илгари 1973 йилнинг 25 декабригача бажариш, пландагидан ташқари 3270 тонна пахта толаси тайёрлаш, йил давомида топшириқдагига қўшимча 5 миллион 480 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш;

меҳнат унумдорлигини пландагига қараганда уч процент ошириш;

НОТ планларини жорий қилиш, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, моддий ва меҳнат ресурсларини тежаб-терғаш, фойдасиз харажатларни камайтириш асосида пландагидан ташқари маҳсулот таннархини 755 минг сўмлик камайтириш, қўшимча 700 минг сўмлик фойда олинишини таъминлаш, 950 тонна пахта хом ашёси, 29,2 минг квадрат метр пахта тойи ўраладиган газлама, 12 тонна сим ва металл лентаси, 1 миллион 170 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаб қолиш;

бир йилда шартли 92,5 минг сўмлик жамғарма берадиган камида 163 та рационализаторлик таклифини жорий қилиш;

янги тозалаш асбоб-ускуналарини жорий қилиш ҳисобига маҳсулот сифатини яхшилашга эришиш, толанинг камида 43 проценти ва момиқнинг 70 проценти ГОСТ белгилаган нормалари даражасида бўлишини таъминлаш;

1973 йилда янги техникани жорий қилиш планида назарда тутилган барча тадбирларнинг муддатидан илгари амалга оширилишини таъминлаш;

СИРДАРЁ ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ТРЕСТИ БЎЙИЧА:

Маҳсулот реализация қилиш бўйича йиллик планни 1973 йилнинг 22 декабргача бажариш ва пландагидан ташқари 5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш, пландагига қўшимча 2 минг тонна пахта толаси, 220 тонна момиқ тайёрлаш;

янги техника ва илғор технологияни жорий қилиш, сменалар алмашишда иш вақтининг йўқолишини камайтириш, ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланиш ва иш вақтининг бекор ўтишини бартараф этиш ҳисобига меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 1,5 процент ошириш;

иқтисодий тежамкорликни кучайтириш билан 1973 йилда 1 миллион 110 минг киловатт-соат электр энергияси, 23 минг квадрат метр пахта тойи ўраладиган газлама, 23,2 тонна сим, 800 тонна пахта хом ашёсини тежаш, ҳаммаси бўлиб 358 минг сўмлик материаллар ва хом ашёни иқтисод қилиш;

ҳар йили 55 минг сўмлик иқтисодий самара берадиган 145 та рационализаторлик таклифини жорий қилиш;

йил давомида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархини 470 минг сўмлик камайтиришга ва пландагидан ташқари 370 минг сўм фойда олишга эришиш;

заводлардан ташқари бўлган қуритиш-тозалаш цехлари ишини, ўрнатилган тозалаш ва қуритиш асбоб-ускуналаридан фойдаланишни яхшилаш, шунингдек янги асбоб-ускуналарни жорий қилиш, ишлаб чиқаришнинг технологик режимига қатъий амал қилиш ҳисобига пахта толасининг 46 проценти ва момиқнинг 70 проценти аъло сифатли бўлишига эришиш;

қувватларни ўзлаштириш, янги техникани жорий қилиш ва ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш бўйича йил давомида қуйидаги тадбирларни амалга ошириш: Дмитров пахта тозалаш заводида қуритиш-тозалаш цехини қуриш ва фойдаланишга топшириш, Бахт, Боёвут, Пахтакор, Волков пахта тозалаш заводларида толани прессланаётган вақтда намлашни жорий қилиш, 15 та ППВ ва ЛПС янги лаборатория приборларини жорий қилиш, Ильичев пахта тозалаш заводида 2ЛО маркали момиқ батареясини, Гулистон пахта тозалаш заводида икки хил янги тозалаш батареяларини ўрнатиш, пахта хом ашёси ва тайёр маҳсулотни ортиш-тушириш жараёнларини механизациялаш бўйича тадбирларни амалга оширишни давом эттириш;

марказлашган капитал маблағлар ҳисобига 2 та тайёрлаш пунктини пахта хом ашёси қабул қилиш мавсуми бошланишигача фойдаланишга топшириш, Пахтакор, Волков, Малик ва Дмитров пахта тозалаш заводларини ва уларнинг уй-жой посёлкаларини газлаштириш, Жиззах пахта тозалаш заводи ишчи-хизматчилари учун 795 квадрат метр сатхли уй ҳамда 110 ўринли ётоқхона, Дмитров пахта тозалаш заводи посёлкасида минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топшириш.

Социалистик мусобақа натижалари ҳар ярим йилда бир марта якунланади.

Социалистик мусобақалашиш ҳақидаги шартнома, социалистик мажбуриятлар Тошкент ва Сирдарё пахта тайёрлаш трестлари ходимларининг бирлашган активи йиғилишида муҳокама этилди ва қабул қилинди.

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ 2-тикув фабрикаси коллективи ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг сифатли ва арзон бўлишида халқ контроли ходимларининг роли катта бўлмоқда. Суратда: илғор назоратчилардан Наталья Буевич ва Людмила Савельевалар 2-цехдаги тайёр маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқдалар.

М. НУРИДДИНОВ фотолари.

ТОШКЕНТДАГИ 2-«Стальмонтаж» бошқармасининг азамат бунёдкорлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти қошида қурилаётган ўн етти қаватли редакциялар уйи корпусини қўлдан чиқариш арафасида турибди. Ҳозир бинонинг сўнгги қаватида монтаж ишлари олиб борилмоқда. Суратда: илғор бригада бошлиғи П. Холматов.

ҲАР СОҲАДА ТЕЖАМКОР БЎЛАЙЛИК

КАСАБА СОЮЗЛАРИ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

Тежамкорлик ва иқтисод қилиш учун кураш Коммунистик партия ҳамда Совет давлати хўжалик сиёсатининг муҳим қисми ҳисобланади. Мамлакатимиз мисли кўрилмаган юксакликларга кўтарилган, халқ хўжалиги барқ уриб ривожланган ҳозирги шароитда ҳар бир соҳада тежамкорликка амал қилиш, хом ашё, электр энергияси, материалларни тежаб-терғаб сарфлаш жуда катта иқтисодий самара бериши мумкинлигини эсдан чиқармаслик керак.

Улуғ доҳий Владимир Ильич Ленин Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ экономиканинг барча тармоқларида тежамкорлик режимига амал қилишнинг ниҳоятда катта аҳамиятга эга эканлигини алоҳида таъкидлаган эди. Коммунизм, деган эди улуғ доҳий, оғир меҳнатни енгиш учун, оддий, ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш тўғрисида ҳар бир пуд ғалла, кўмир, темир ва бошқа маҳсулотларни сақлаш тўғрисида фидокорона қайғуриши пайдо бўлган жойда бошланади. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг халқ хўжалигининг барча тармоқларида мавжуд резервлардан фойдаланишни яхшилаш ва иқтисодий тежамкорликни кучайтириш ҳақидаги машҳур Хатида ҳам бу алоҳида қайд қилинган.

Бунга амалий жавоб беришга астойдил бел боғлаган областимиз саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари коллективлари ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш ва иқтисодий тежамкорлик бўйича ўтган йили бошланган Бутуниттифоқ жамоат кўригига қўшилдилар. Улар кўплаб моддий ресурсларни тежаб қолиш ва иқтисод қилинган материал ҳамда хом ашёлар ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариш учун астойдил ҳаракат қилдилар.

Корхоналарда кўрик комиссиялари ташкил этилди. Бу комиссиялар кўрикни ўтказиш, тежамкорлик каби хайрли ишга иложи борича кўпроқ ишчи-хизматчиларни жалб қилиш, улар томонидан тушган таклиф ва мулоҳазаларни тезроқ амалга ошириш масалалари билан муттасил шуғулландилар. Шу туфайли ҳам областимизнинг тўқимачилик ва енгил, машинасозлик, металлургия, электротехника саноати корхоналари ва ташкилотларида ички резервлардан фойдаланиш ва иқтисодий тежамкорлик кўриги яхши савияда ўтмоқда. Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш, хом ашё, материаллар, энергетика ресурсларини иқтисод қилиш бўйича жуда кўп тадбирлар ишлаб чиқилди ва амалга оширилди.

Масалан, Тошкент қишлоқ машинасозлиги заводида корхона маъмурияти ва жамоат ташкилотлари меҳнат ҳамда ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтининг фойдасиз ўтишини камайтириш, материаллар ва хом ашёларнинг ортиқча сарфланмаслигига қаратилган жуда кўп тадбирларни жорий қилдилар. Бу ҳаракатда корхонанинг ишчи-хизматчилари актив қатнашдилар. Натижада ўтган йили тежамкорликда яхши самарага эришилди. Ҳаммаси бўлиб 983,8 минг сўм маблағ иқтисод қилинди.

Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш ва иқтисодий тежамкорлик кўриги давомида пахта териш машиналари тайёрлаш учун меҳнат сарфиёти 360 минг норма-соат камайди. Фақатгина ана шу тадбир меҳнат унумдорлигини 2,5 процент ошириш, салкам 105 минг сўмлик маблағ тежаш имконини берди.

Олмалиқ кон-металлургия комбинати корхоналарида ҳам кўрик самарали ўтмоқда. Ўтган йили комбинатдаги ҳар 100 ишловчи ҳисобига 8,4 тадан таклиф тушиб, унинг бештаси амалга оширилди. Жуда кўп ижодий бригадалар, рационализатор ва ихтирочилар, илмий-техника жамияти бўлими аъзолари, жамоатчилик асосида ишловчи иқтисодий анализ, технология бюролари аъзолари кўрикда актив иштирок этдилар. Натижада жуда кўп оғир иш жараёнлари енгиллашди ва механизациялашди, маҳсулот ишлаб чиқариш учун кетадиган сарф-харажатлар камайди, ишчи-хизматчиларнинг меҳнат унумдорлиги ортди.

«Белаз-540» маркали автомобилни капитал ремонт қилишни такомиллаштириш туфайли 15 минг сўмлик иқтисодий самара кўрилди. Қўрғошин саралаш фабрикасида қўрғошин флатацияси селекциялари схемасини такомиллаштириш эвазига ҳар йили 200 минг сўмлик реагентни иқтисод қилиш имкони туғилди. Қўрғошин-рух саралаш фабрикасида турли саралаш жараёнларини автоматик созлаш усулининг йўлга қўйилиши кўплаб материалларни тежаб қолишга олиб келди.

Комбинатнинг барча корхоналарида тузилган кўрик комиссиялари самарали ишлаётганликлари учун ҳам шундай ютуқлар қўлга киритилмоқда. Комиссиялар вақтида мажлис ўтказиб, унда кўрикнинг бориши, ишчилар, инженер-техник ходимлар, хизматчилар ва ижодий бригадалар томонидан тушган ҳамма материаллар, хом ашёларни тежашга, иш жараёнларини енгиллаштириш, меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган таклифларни жорий қилиш масаласини қараб чиқадилар. Бу комиссиялар меҳнаткашларнинг ижодий ташаббусини ошириш ва таклиф ҳамда мулоҳазаларини тезроқ амалга ошириш масаласида жамоат ташкилотларига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи, Чирчиқдаги Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати, Тошкент самолётсозлик заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати ва областимиздаги қатор бошқа саноат корхоналарида ҳам ички резервлардан фойдаланиш ва иқтисодий тежамкорлик кўриги яхши савияда ўтмоқда, унинг натижаси самарали бўляпти. Чунки, бу корхоналарда тежамкорлик учун кураш ҳар бир ишчи-хизматчининг кундалик шиори бўлиб қолган.

Областимиздаги металлургия саноати корхоналари меҳнаткашлари кўрик давомида 3500 дан ортиқ таклиф билан чиқдилар. Уларнинг 3 мингдан кўпроғи амалга оширилди. Натижада салкам 3 миллион сўмлик иқтисодий самара кўрилди. Олмалиқ кон-металлургия комбинатида ҳар 100 ишловчи ҳисобига тежалган маблағ миқдори 8,1 минг сўмни, Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатида 4,3 минг сўмни, Ўзбекистон металлургия заводида 9,8 минг сўмни ташкил этди.

Тўқимачилик ва енгил саноат корхоналари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ҳам ички резервлардан фойдаланиш кўригида қатнашиб, қувончли натижаларга эришмоқдалар. Халқимизнинг турли-туман кенг истеъмол товарларига нисбатан тобора ортиб бораётган талаб ва эҳтиёжларини тўла қондиришга ҳисса қўшишдек шарафли вазифани бажараётган саноатимиз бу тармоқларининг ходимлари кўрик давомида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, танархини арзонлаштириш, хом ашё ва материалларнинг кўплаб тежалишига ёрдам берадиган таклифлар билан чиқишди. Ўтган йили ҳаммаси бўлиб 2115 та таклиф тушди, уларнинг 1850 дан ортиғи амалга оширилди. Бундан кўрилган иқтисодий самара 2 миллион 169 минг сўмни ташкил этди. Шу даврда 5 миллион 788 минг киловатт-соат электр энергияси, 532 минг метр турли хил газламалар, 7 миллион квадрат дециметр чарм товарлари, 100 тонна пахта толаси, 181 тонна каноп толаси, 1640 тонна пахта хом ашёси, 5569 тонна каноп ва бошқа товарлар тежаб қолинди.

Кўриниб турибдики, ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиш ва иқтисодий тежамкорлик Бутуниттифоқ жамоат кўриги яхши натижа бермоқда. Шунинг учун ҳам бу кўрикни тўққизинчи беш йилликнинг охиригача давом эттиришга қарор қилинди. Албатта, унинг самараси янада баракали бўлади, кўплаб давлат маблағи, материаллар ва хом ашёларни тежаб қолишга олиб келади.

Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ҳали кўпгина саноат корхоналарида моддий ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш, уларнинг ортиқча сарфланишига йўл қўймаслик каби муҳим масалаларга етарли эътибор берилмаяпти. Шунинг учун ҳам маҳсулот таннархи ошиб кетмоқда. Хом ашё, материаллар ва ёқилғининг фойдасиз сарфланишига йўл қўйилмоқда, ишлаб чиқариш чиқиндилари кўпайиб кетмоқда. Брак жуда суст камаймоқда.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида ана шундай нуқсонларнинг такрорланмаслиги учун барча чораларни кўриш керак. Ҳамма жойда куч ва маблағларни кам сарфлаган ҳолда кўпроқ, яхши сифатли маҳсулот тайёрлашга эришмоқ даркор. Бу ҳар бир коллектив меҳнат фаолиятининг қонуни бўлиб қолиши лозим.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарорида алоҳида таъкидлаб ўтилганидек, социалистик мусобақа иштирокчиларининг бутун куч-ғайратини экономикани ривожлантиришнинг ҳал қилувчи омили бўлган меҳнат унумдорлигини тўхтовсиз оширишга, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштиришга, ишлаб турган машина, ускуналардан тўлароқ фойдаланишга, хом ашё, материал, электр энергия, ёқилғини бутун чоралар билан тежашга ва шу йўл билан пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқаришга сафарбар қилиниши керак. Корхоналарнинг партия ва касаба союз ташкилотлари тежамкорлик учун кураш ҳар бир ишчи, техник, инженернинг муқаддас иши бўлиб қолишига эришмоқлари лозим.

Ҳамма жойда тежамли меҳнат қилайлик, халқ бойлигининг ортиқча сарфланишига йўл қўймайлик. Натижада ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги янада ортади. Бу эса ўз навбатида мамлакатимиз олдида турган муҳим социал-сиёсий вазифалар — коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш юзасидан КПСС XXIV съезди белгилаган улуғвор программани муваффақиятли амалга ошириш учун қулай шарт-шароитлар вужудга келтиради.

К. РАҲИМОВ,
Тошкент облсовпроф инструктори.

ИЛМИЙ МАКТАБ

Билим ва истеъдодини илм-фан йўлига бағишлаб, келажакда етук ижодкор бўлишни мақсад қилиб қўйган ҳар бир студент учун олий ўқув юртларида ташкил этилган студентлар илмий жамиятлари ўзига хос ҳаёт мактабдир. Студентлик даврида илмий темаларда ҳар хил кузатишлар олиб бориш илмий назария ва практика ҳамкорлигида катта ютуқларни қўлга киритишга имкон беради. Шу сабабли Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент темирйўл транспорти инженерлари институтида студент ёшларнинг илмий-тадқиқот ишлари билан самарали шуғулланишлари учун қулай шарт-шароитлар яратиб берилган.

Институтнинг мавжуд ҳамма факультетларида студентлар илмий жамияти ишлаб турипти. Бу жамиятга 1074 студент аъзо бўлган ҳолда 27 секцияда иш олиб борилмоқда. Чунончи, институтнинг автоматика ва телемеханика факультетининг барча кафедраларида студентлар илмий жамияти ишларининг натижалари бўйича институтда биринчи ўринни олганлиги фикримизнинг ёрқин далилидир.

Ҳар йили институтда студентлар конференцияси бўлиб ўтади. 1972 йилда ўтказилган XXVIII конференцияда 160 студент 45 дан ортиқ турли темаларда докладлар билан қатнашди. Шулардан учтаси Бутуниттифоқ, бештаси республика студентлар конференциясига тақдим этилди.

Масалан, факультетнинг тўртинчи курс студентлари В. Лихштейн, В. Галанис, А. Кояс, Н. Загорскихлар симли алоқа кафедрасининг доценти Д. В. Ким бошчилигида бажарган илмий ишлари конференцияда фахрий ёрлиқ олишга сазовор бўлди. Шунингдек, доцент М. Алиев раҳбарлигида иш олиб борган С. Мирзаахмедов, М. Исҳоқовларнинг тадқиқотлари ҳам конференцияда юқори баҳоланди.

Факультет студентлари яратган фан янгиликлари ишлаб чиқаришда ҳам муваффақият билан кенг қўлланилмоқда. Доцент В. Юшко ва катта илмий ходим В. Жидков раҳбарлигида студент А. Каримов ва унинг дўстлари тепловоз вагонлари учун янги реле яратдилар. Бу янги асбоб шу хилдаги бошқа маркадаги релеларга қараганда анча афзалдир. Бу асбоб ҳозирги кунда Тошкент тепловоз депосида қўлланилмоқда.

Факультет студентларининг ижоди ва бу борада қўлга киритган қувончли ютуқлари ҳақида кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Бу ютуқларни қўлга киритишда талабчан ва жонкуяр устозлар — доцентлар Ф. Назаров, В. Караткевич, Д. В. Ким, А. Чубаровларнинг ҳиссалари катта. Институт комсомол комитети эса студентлар илмий жамияти билан яқиндан алоқа боғлаган. Шунинг учун ҳам ёш ижодкорларнинг ютуқлари тобора ортиб бормоқда.

Шу йилнинг апрель ойида институт студентлар илмий жамиятнинг XXIX конференцияси бўлиб ўтади. Ёшларнинг ўзига хос бу анжуманига автоматика ва телемеханика факультети студентлари ҳам пухта ҳозирлик кўрмоқдалар Конференцияда ушбу факультетдан 50 дан ортиқ темаларда рангба-ранг докладлар тингланади. Шу кунларда барча устоз ва шогирдларнинг фикри-зикри бу галги конференцияни юқори савияда, зўр кўтаринкилик билан ўтказишга қаратилган.

Ш. НУРУЛЛАЕВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

РАҲБАР КАДРЛАР ЎҚУВИ

Тошкент шаҳар партия комитети Киров районидаги министрликлар ва идоралар партия ташкилотлари раҳбар кадрларининг марксча-ленинча ўқуви ва иқтисодий таълимига қандай раҳбарлик қилаётганлиги билан танишиб чиқди. Икки мингдан кўпроқ раҳбар ходимлар назарий семинарларда ва турли мактабларда ўз билимларини оширмоқдалар. Бир группа ходимлар олий ўқув юртларида сиртдан ўқимоқдалар, кандидатлик диссертациясини ёқлашга тайёрланмоқдалар. Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги партия ташкилоти раҳбар кадрларнинг билимини ошириш масалалари билан тинмай шуғулланмоқда. Шу министрлик ходимларидан 50 киши марксизм-ленинизм университетида ўқимоқда. Кўпгина ходимлар махсус иқтисодий мактабларда таълим олмоқдалар. Республика қурилиш министрлигида иқтисодий билимларни пропаганда қилиш бўлимлари яхши ишлаяпти. Кенгаш партия ташкилоти билан биргаликда назарий конференция ва суҳбатлар ўтказмоқда.

ЯНГИ УСКУНА ЎРНАТИЛДИ

ОЛМАЛИҚ. Олмалиқ сут заводида ўрнатилган янги ускуна сутни қоғоз пакетларга солиб чиқаришга киришишга имкон беради. Бу маҳсулот кончи, химик ва металлургларнинг махсус овқатланиши учун мўлжалланган, шунингдек у шаҳар мактаблари ва болалар боғчаларига ҳам юборилади. Корхона йил охирига қадар бир миллион пакет сут ишлаб чиқаришни белгиламоқда. Шиша банка ўрнига қоғоз пакетлар ишлатилиши 17 минг сўм иқтисодий самара беради.

(ЎзТАГ).

КАТТА МАҚСАД ЙЎЛИДА

Қурувчиларнинг мақсадлари улуғ. Улар янги йилда 3 миллион сўмликдан кўпроқ қурилиш-монтаж ишларини бажаришиб, ҳамма объектларни аъло баҳолар билан фойдаланишга топширишмоқчи. Пардозлаш ишларини ҳам улар ўз зиммаларига олишган. Йил давомида уй-жойлардан ташқари 700 ўқувчига мўлжалланган битта мактаб, маданий-маиший бинолар ва бошқа объектларни муддатидан олдин қуриб битказишга аҳд қилишди.

Ҳозирги кунда қурилиш майдонларида ишлар янги мажбуриятлар асосида ташкил этилмоқда. Айниқса тежамкорлик режими кучайтирилмоқда. Зиммага олинган социалистик мажбуриятда ёзиб қўйилганидек, бинокорлар йил давомида етти тонна ҳар хил қоришма, уч тонна алебастр, 750 килограмм бўёқ, беш кубометр тахта ва бошқа материалларни тежаб қолишлари керак. Ишлаб чиқаришда механизацияни кенг жорий этиш туфайли 15 минг сўмлик иқтисодий самара кўрилади.

— Коллективимиз бу йил 1-қурилиш бошқармаси бинокорларини социалистик мусобақага чақирган,— дейди 153-қурилиш тресті 12-бошқармаси бошлиғи Н. Соатов.— Мусобақа шартларини олдиндан аниқлаб олганмиз. Коммунистлар ва комсомоллар зиммадаги вазифаларини барвақт адо этиш юзасидан бошланган мусобақада ҳозир авангардлик қилмоқдалар. Улар ғайрати билан биз юбилей йилида ҳам ажойиб ютуқларни қўлга киритган эдик.

12-бошқарма қурувчилари юбилей йили планини трестда биринчилар қатори ортиғи билан адо этишган эди. Улар Чилонзорнинг 20-кварталида 1496 ўқув ўринли ўрта мактаб, 980 ўринли болалар боғчаси, 450 ўринли музика мактаби, ресторан, 13 минг 142 квадрат метр турар-жой бинолари ва бошқа маданий-маиший объектларни муддатидан анча олдин ишга тушириб, мусобақа байроқдори бўлишди.

Бошқарма қурувчилари ўтган йилда жами 2 миллион 175 минг сўмлик иш бажаришди. Ҳалол ишлаганлар кам бўлмади. Қурувчиларнинг ўртача ойлик маоши 176 сўмданга айланди. Ҳозир бошқармада 7 та хўжалик ҳисобида ишловчи бригада бор. Уларда 118 киши меҳнат қилмоқда. Тежамкорлик учун бошланган курашда бу коллективлар бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Топширилган вазифани тез ва соз бажаришда коммунистик меҳнат зарбдорлари ва коллективлари ҳам намуна бўляптилар. Шу кунгача 190 кишига коммунистик меҳнат зарбдори номи берилган. 13 коллектив эса коммунистик меҳнат бригадаси номига сазовор бўлган. Коммунистчасига меҳнат қилиш истагини билдирган қурувчилар сони йил сайин кенгаймоқда.

Х. РИХСИЕВ,

МУСОБАҚА ВА САМАРА

Юқори Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз областимизда янги ташкил топган ёш хўжаликлардан бири. Қишлоқ хўжалигининг боғдорчилик, ғаллачилик ва чорвачилик сингари соҳалари бўйича ихтисослашган колхоз ишлаб чиқариши тез суръатлар билан юксалмоқда. Давлат планлари ҳар йили ошириб бажарилаётир. Эндиликда ана шу хўжалик райондаги энг илғор колхозлар қаторидан муносиб ўрин олиб турибди.

Колхоз экономикасининг тинмай юксалиши, унинг барча муваффақиятлари — дала ва боғларда, фермаю-яйловларда ҳалол тер тўкиб ишлаётган, эл бойлигига бойлик қўшаётган қалби олов кишилар фидокорона меҳнатининг тўкин мевасидир. Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан бошланган социалистик мусобақада ҳам ана шулар карвонбоши.

Чорвачилик — хўжаликнинг катта бойлиги. Жамоат мулки ҳисобланган ана шу улкан хазинани янада бойитиш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаётган азамат чорвадорлар партия ва ҳукуматимиз қарорларига қатъий амал қилган ҳолда иш тутмоқдалар, янги-янги резервларни қидириб топиб, ишлаб чиқаришга татбиқ этмоқдалар.

— Чорвадорларимиз, — дейди колхоз сут-товар фермасининг мудири Раҳим Нодиров, — бу йил зиммаларига юксак мажбуриятлар олишган. Социалистик мусобақа байроғини қўлда маҳкам тутиб келаётган миришкорларимиз белгиланган топшириқларни шараф билан бажариш учун ҳозирдан бошлаб астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Ўтган беш йиллик пешқадамлари Қосим Қурбонбоев, Толиб Мирсобитов, Шоюсуф Шокамолов сингари тажрибали чўпонларимиз тўққизинчи беш йиллик топшириқларини ҳам муваффақиятли бажаришда чинакам жонбозлик кўрсатмоқдалар. Чорва моллари туёғини чўпайтиришда бу азаматларнинг муносиб ҳиссаси бор.

Фермамизда меҳнат қилаётган чорвадорларнинг аксарияти комсомол ёшлар. Шунинг учун ҳам коллективимизда ёшларга хос ғайрат, шижоат сезилиб туради. Илғор сут соғувчилар Гулистон Қурбонбоева, Турсуной Мирсобитова, Уринбиби Шокамолова, Салима Қозоқбоевалар меҳнатда барчага ўрнак бўлаётган ишчан комсомол ёшлардир. Улар кунлик, ойлик ва йиллик сут топшириш планларини бажариш юзасидан ферма биринчилигини олиш учун ўзаро мусобақа боғлашган. Фермамиз коллективи эса райондаги илғор хўжаликлардан бири «Ленинобод» колхози чорвадорларини социалистик мусобақага чақирган. Юбилей йили мусобақасида ғолиб чиққан чорвадорларимиз бу йил ҳам биринчиликни қўлдан бермаслик учун ғайрат қилмоқдалар.

Халқимизнинг «Тома-тома кўл бўлур» деган доно нақли бор. Бу ажойиб нақл худди сут соғувчиларнинг шарафли меҳнати ҳақида айтилгандек жаранглаб эшитилади. Чиндан ҳам чевар сут соғувчилар меҳнатидан тома-тома беҳисоб сут ирмоқлари бунёдга келмоқда, сут булоғи айқириб жўш урмоқда.

Сут соғувчиларнинг меҳнат ғайрати ҳақида ферма ҳисобчиси Мирҳоди ака Ҳамидов қуйидагиларни ҳикоя қилади:

— Меҳнат кишининг кўрки. Фермамиз ёшларининг ҳаммаси ҳам меҳнатсевар. Айниқса уларнинг ғайратини айтмайсизми. Ишларида ҳам унум бор, ҳам барака. Кунда ҳар бош соғин сигирдан 9—10 литрдан ошириб сут соғиб олинаётган экан, бунинг боиси ёшларимизнинг ўз вазифасига сидқидилдан муносабатда бўлишаётганидан деб биламан. Мисол учун Турсуной Мирсобитовани олиб кўрайлик. Жуда сергайрат қиз. Кунлик нормасини 110—115 процент бажариб, мусобақада доим пешқадамлик қилмоқда. У кунда боқимидаги 23 бош сигирдан 180 ўрнига 230 литрдан ошириб сут соғиб топширмоқда. Турсуной ҳозирдаёқ биринчи квартал планини бажариб, шахсий мажбурияти ҳисобига сут соғмоқда. У дастлабки икки ой ичида 11 минг 600 литр сут соғиб олди. Бу квартал планида белгиланган жами сут миқдорининг қарийб 90 процентини ташкил этади. Иккинчи ўринда унинг мусобақадоши Гулистон Қурбонбоева бормоқда. У ўз боқимидаги 23 бош сигирдан кунда 170 ўрнига 200 литрдан ошириб серқаймоқ сут соғиб олмоқда.

Ҳа, колхознинг комплекс механизациялашган сут-товар фермасида иш авжида. Бу ерда чорвадорларнинг унумли меҳнат қилишлари учун ҳамма қулай шарт-шароитлар муҳайё. Кишилар билан илғор ферма ютуқлари хусусида очиқчасига сўзлашиб қолсангиз, аввало улар илгариги оғир аҳволни ачиниш билан эслашади. Илгари колхоз моллари ҳозиргидек типовой ферма биноларида эмас, лой пахсадан қурилган, деворлари қиш ва баҳор кезлари чакка, қаттиқ ёғингарчиликлардан қулаб кетадиган ярим хароба биноларда қишларди. Ем-хашак кўплаб нишхўрдга чиқиб кетар, моллар совуқда қоларди. Ўшандай шароитда сигирлар сутини кўпайтириш, чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш мушкул эди.

Ана шундай оғир дамларда ҳам жамоат мулкини асраш, уни иложи борича бойитиш учун чорвадорлар қўлни-қўлга бериб, турли чоралар кўрардилар.

Мана энди эски молхоналар ўрнига янги, замонавий иссиқ типовой ферма бинолари қад кўтариб турибди. Молларни озиқлантиришдан тортиб, уларни соғишгача ҳамма иш жараёнлари тўла механизациялаштирилган. Илгари қўл билан икки-уч соат мобайнида соғилган сигирларни ҳозирда махсус механизмлар ёрдамида узоғи билан бир соатда соғиб олинаётир. Сигирлар зооветеринария қоидалари асосида парваришланмоқда.

Колхозда чўпонлар учун ҳам яхши шароитлар яратиб берилмоқда. Улар ёруғ ва шинам уйларда яшашяпти. Ҳар бир хонадонда радио, телевизор бор. Колхознинг донгдор чўпони Қосим ака Қурбонбоевнинг «Москвич—412» енгил автомашинаси бор. Шарафли меҳнати юксак тақдирланаётган бундай чўпонлар хўжаликда кўплаб топилади.

Ҳ. НОСИРОВ,
С. СИРОЖИДДИНОВ.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

◆ **БЕРИНГ** денгизида «Беринг» деб номланган Совет-Америка олимлари ҳамкорлигида олиб борилаётган текшириш ишлари ниҳоясига етказилди. Икки давлат ҳамкорлигида олиб борилаётган бу эксперимент давомида баланд масофаларда ҳаво босимини аниқлаш ва самолётлар ҳаракатини йўлга қўйиш масалалари ўрганилди. Суратда: (чапдан ўнгга) телетайпда совет экспедициясининг бошлиғи Ю. Рабинович инженерлардан В. Иванов ва М. Прокофьев.

С. Беловой фотоси.

◆ **ОДЕССА** «Вьетнамга юбориладиган маҳсулотларни тез ва соз тайёрлайлик!»— Ленин орденли Одесса денгиз савдо портининг кўпминг кишилик коллективи ана шу шиор остида меҳнат қилмоқда. Суратда: «Маргелан» теплоходининг боцмани Н. Читаков (чапда) ва коммунистик меҳнат бригадири В. Косаренко Вьетнамга юборилаётган юкларнинг мустаҳкам ўрнатилганлигини текшириб кўришмоқда.

И. Павленко фотоси.

(ТАСС фотохроникаси).

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

СОВЕТ ҲУКУМАТИГА ТАШАККУР

БАНГИ. (ТАСС) Марказий Африка Республикасининг президенти генерал Жан-Бедэль Бокасса пойтахт университети учун СССР совға қилган таълим—лаборатория жиҳозларини қабул қилиб олар экан, Совет Иттифоқи ҳукуматига самимий ташаккур билдирди.

Президент Совет Иттифоқи ва Марказий Африка Республикаси самимий дўстлик ва самарали ҳамкорликнинг мустаҳкам воситалари туфайли бирбири билан алоқа боғламоқда, деди. У СССР Марказий Африка Республикасининг иқтисодий қолоқлигига тезроқ барҳам бериш учун ёш давлатга зарур бўлган миллий кадрларни тайёрлашда Марказий Африка Республикасига амалий ёрдам бермоқда, деб таъкидлади.

БЕҒАРАЗ ЁРДАМ

ДАККА, (ТАСС). Маҳаллий информация агентлиги — БПИ миллий экономиканинг реконструкция қилиш вазифаларини бажаришда Совет Иттифоқининг Бангладеш Халқ Республикасига кўрсатаётган ёрдамига юксак баҳо беради. «Юқори малакали миллий мутахассис кадрлар тайёрлаш, — деб ёзади агентлик, — ривожланиб бораётган кўп мамлакатлар учун, шу жумладан Бангладеш учун ҳам ғоят муҳим проблемадир. СССР бу проблемани муваффақиятли ҳал этишда ёрдам бермоқда».

СССРдан келган мутахассисларнинг бой тажрибаси таълим марказлари ишларида муваффақият қозониш гаровидир. Агентлик бундай деб хулоса чиқаради: Совет Иттифоқи билан Бангладеш Халқ Республикаси ўртасида бу соҳадаги ҳамкорлик ёш республика экономикасини тез ривожлантириш ва уни тараққий эттиришнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушмоқда, деб тўла асос билан айтиш мумкин.

ОЛЬСТЕРДА БРИТАНИЯ ҲУКМРОНЛИГИНИ КУЧАЙТИРИШ МАҚСАДИДА

ДУБЛИН. (ТАСС). Яқинда Лондонда «Оқ китоб» эълон қилинди. Англия ҳукумати бу китоб ёрдами билан «Британиядаги ҳукмрон синфларнинг Ирландия ишларига таъсири ва контролини кучайтиришга ёрдам бера оладиган» сиёсий тузумни қабул қилишга Ольстерни мажбур этмоқчи бўлади. Ирландия Компартиясининг босма органи «Айриш уоркерс войс» газетаси кейинги сонида шу тўғрида ёзади.

Мақолада таъкидлаб ўтилишича, «Оқ китоб»да ҳатто Шимолий Ирландия зиндонларида азоб чекиб ётган сиёсий маҳбуслар тилга ҳам олинмаган.

◆ **ПОЛЬША** Халқ Республикасида биллурдан тайёрланаётган турли хил вазалар, люстралар ва ойналар чет мамлакатларда шуҳрат қозонмоқда. Суратда: «Виолетта» биллур заводи ишчиси Сильвий Домагальска тайёр маҳсулот билан. ЦАФ—ТАСС фотоси.

СИНЬХУАЛИК СОХТАЧИЛАР

КАРАКАС. (ТАСС). Хитой Синьхуа агентлиги Совет Иттифоқи ташқи сиёсати ҳамда СССРнинг бошқа давлатлар билан муносабатларига оид фактларни жўрттага бузиб кўрсатиш йўлига амал қилиб, бир баёнот тарқатди. Баёнотда, жумладан, кейинги йилларда совет балиқ оловчи кемалари гўё «ов қилиш учун Венесуэла территориал сувларига тўхтовсиз бостириб кирган, баъзан ушланган ва жарима солинган», дейилади.

Шу муносабат билан Венесуэла президенти Рафаэль Кальдера матбуот конференциясида нутқ сўзлаб, Синьхуа агентлигининг уйдирмаларини қатъиян рад этди. «Совет кемалари территориал сувларимизга киришга интилишидан далолат берувчи бирон бир факт бўлгани йўқ», — деди президент.

Шундай қилиб, Синьхуа агетлигининг яна бир марта шармандаси чиқди.

ҲУКУМАТНИ ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА ҚАРОР

САНТЬЯГО. (ТАСС). Чили президенти Сальвадор Альенде ўз ҳукуматини қайта ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Мамлакат конституциясига мувофиқ президент 4 мартда ўтказилган парламент сайловидан сўнг ҳукуматнинг илгариги составини тарқатиб юбориб, янгисини тайинлайди. Ҳукуматнинг янги состави яқин кунларда эълон қилинади.

КАМБОДЖАНИ БОМБАРДИМОН ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америка авиацияси, шу жумладан «В-52» стратегик бомбардимончи самолётлари жума куни Камбоджанинг озод қилинган районларини қаттиқ бомбардимон қилишни давом эттирди. Тинч океан районидаги АҚШ қуролли кучлари қўмондонлиги вакили Гонолулуда шу тўғрида хабар берди.

ВУЛҚОН ХАВФ СОЛМОҚДА

РЕЙКЬЯВИК. Исландиянинг Хеймаэй оролидаги Хельгафель вулқони пишқириб вайронгарчиликлар келтираётганига икки ой бўлди.

Қизиган қалин лава оқимлари қутқарув командалари кўтарган дамбалардан ошиб, Вестманнаэйяр шаҳрининг шарқий қисмидаги 70 та уйни маҳв этди ва портга ўтиш йўлини тўсиб қўйди.

Электр станция ва балиқ тозалаш заводларини қутқариб қолмоқ учун узунлиги 1 километр ва бўйи 10 метрга борадиган янги дамба қурила бошланди.

ОРХОН БОЙЛИГИ

«Газик» машинамиз чўлнинг йўлсиз бағридан ғизиллаб бормоқда. Адашмаслик учун электр узаткич линиясини қоралаб кетяпмиз. Шофер машинанинг тезлигини янада оширдида, қичқирди:

— Бўри...

Қарасак ҳақиқатан ҳам бўри кетяпти. Шофер ачина бошлади:

— Афсус, милтиқ олмаганимиз чакки бўлибди. Қаранг овимиз юришган экан, бўлмаса йўлингдан бўри чиқармиди...

Дарҳақиқат Орхон дарёси устига қурилган кўприкдан ўтганимизда эса яна омадимиз келди. «Орхон» давлат хўжалигига етиб келибмиз.

Посёлка дарё ёқасига жойлашган бўлиб, замонавий уйлар орасида ўтовлар ҳам кўзга ташланади. Посёлкада шинам уйлар қад кўтарган. Марказда эса касалхона, болалар боғчаси, мактаб, магазинлар.

Давлат хўжалигининг директори Г. Цэнжав ўрта бўй, келишган киши экан. Устида миллий кийимлар. У ўттиз етти баҳорни кўрган. Шундан беш йили директорликка бағишланибди. Яна шундай катта хўжаликка-я! Хўжаликда экин майдони 194 минг гектар. Бу ерларда буғдой, тариқ, сули, сабзавот етиштирилади. Сигир, эчки боқилади ва йилқичилик билан шуғулланилади. 27 минг бош қўй-қўзи бор.

Яйлов томон кетяпмиз. Мана отарларга ҳам етиб келдик. Орхон зотли қўйлар чидамли ва узун жунли бўлишади. Йил ўн икки ой-иссиқда ҳам, совуқда ҳам яйловда боқилади-я! Улар фақат қўзилаш пайтидагина қўтонларга келтирилади, кейин эса яна яйловга ҳайдалади. Бу қўйлар маҳаллий зот қўйларга қараганда кўп жун, гўшт беради.

Усти-боши қиров босган кичиккина отга минган отар хўжайини Ц. Адья келиб қолди. У отдан сакраб тушди-да, бизларни ўтовга таклиф қилди.

Ичкари кирамиз. Ўтовнинг деворларига гиламлар ва оила аъзоларининг биргалашиб тушган фотосуратлари илиб қўйилибди. Гулҳан ёнида ўтиришиб шир чой ичяпмиз. Орхон зотли қўйлар ҳақида гашлашиб ўтирибмиз.

Адья жуда ажойиб аёл экан. Ҳали ёш бўлишига қарамасдан фақат хўжаликдагина эмас, балки бутун Монголия бўйлаб донг таратибди. Коммунист, МРХП XIV съездининг делегати. Бир қанча орден ва медаллар билан мукофотланган. Ц. Адьянинг қарамоғида 500 бош қўй бор. Уларни боқиш анча мушкул. У бажараётган ишни ҳар қандай эркак ҳам уддалай олмаса керак. У бўлса уддасидан чиқаяпти. Ҳаммани қойил қолдиряпти. Ўтган йили ҳар юз совлуқдан 103 тадан қўзи олди. Бу давлат хўжалигида рекорд. Қўйлардан жун олишда ҳам бошқа чўпонларни ортда қолдирди.

Адья етти боланинг онаси.

— Болаларга қарашга қандай улгуряпсиз, — дея сўрадик ундан, — ахир сиз эрингиз билан ҳамиша чўлда бўласизлар-у?

— Катталари ўзимиз билан. Ёрдамлашишади. Энг кенжаси тўрт ёшда, отда бемалол юра олади. Мактабга борадиганлари эса марказий боғчада-бувисининг ёнида. У ерда қурган уйимиз бор. Адья бироз тўхтади-да, сўзини давом эттирди:

— Ҳозир ҳеч нарса эмас, қўрқадиган еримиз йўқ... посёлкада электр чироқлари, мактаб, клуб, магазинлар бор. Илгариги пайтлардагидай эмас.

...Посёлкага қош қорайганда қайтдик. Г. Цэнжав трубкасини тутатди-да, ўртадаги жимликни бузди:

— Орхон зотли қўйларни яратгунимизча оз мунча меҳнат қилмадикми: бу иш бўйича совет ва монгол мутахассислари 17 йил мобайнида иш олиб бордилар. Ғалаба қўлга киритилди. Биз ҳар йили 1,9 миллион тугрик фойда кўряпмиз. Республиканинг 18 аймоғидан 11 таси ҳозир Орхон зотли қўйларни етиштириш билан шуғулланмоқда.

— Бунинг учун совет халқига минг-минг раҳмат, — дея сўзини давом эттирди у. — Буни ҳар бир монгол айта олади. Мана, масалан мени олайлик. Институтни тамомлаб, иқтисодчи бўлиб ишладим. Кейин малака ошириш учун Олмаотага бордим. У ерда бир йил бўлиб, кўпгина хўжаликларни бориб кўрдим, қанча-қанча дафтарларга тажрибалар ёзиб қайтдим. Бизнинг жуда кўпгина хўжаликларимизда сизларнинг кўмакларингиз сезилиб турибди, тажрибаларингиз қўлланилмоқда.

А. ШАПОВАЛОВ,
АПН.

ШИФОКОР ҚЎЛЛАР

Тўртинчи тиш қўйиш поликлиникаси пойтахтимизнинг «Марказ—14» кварталида жойлашган. Унинг ишчан ва тадбиркор коллективи Октябрь район меҳнаткашларига намунали медицина хизматини кўрсатиб, шифокор деган шарафли номни ардоқлаб келмоқдалар. Ҳозирги замон медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган бу шифобахш даргоҳда беморларни атрофлича даволаш учун барча қулайликлар яратилган.

Поликлиниканинг хирургия бўлимидамиз. Кенг ва шинам хона деворида врач маслаҳатлари осиғлик. Мутахассис врачлар беморларни даволашмоқда. Тезкор ҳамширалар эса дори—дармонларни етказиб туришибди. Ҳаммаёқ саранжом-саришта. Бўлимга олий категорияли врач Хуршид ака Мўминов раҳбарлик қилмоқда.

Бу бўлимда тишларни операция йўли билан даволаш, емирилиб, яроқсиз ҳолга келган тишларни олиб ташлаш каби жараёнлар амалга оширилади. Оғриқ тишларни даволаш нозик, ниҳоятда масъулиятли бўлиб ҳар бир шифокордан катта маҳоратни талаб этади. Шу боисдан ҳам бўлим ишига бой ҳаёт тажрибасига эга бўлган мутахассислар жалб этилган.

Хирурглардан Карим Сахиев, Инэтто Брехман ва Марьям Хоновалар кўп йиллардан бери шу бўлимда меҳнат қилишади. Улар ўзларининг пухта билим ва бой тажрибалари билан беморларни атрофлича даволаб, уларнинг ҳурматига сазовор бўлишмоқда. Хуршид ака бошчилигида даволашнинг янгидан-янги йўл-йўриқларини излаб топиб амалда қўлламоқдалар.

Болалар бўлими ходимларининг амалга ошираётган тадбирлари ҳам мақтовга сазовордир. Бўлимда биринчи категорияли врач Тошхон опа Файзиева бошлиқ ўнга яқин жонкуяр врачлар ишлашади. Улар районда истиқомат қилаётган ёшларнинг сиҳат-саломатлигидан доимо хабардор бўлиб туришибди. Бу меҳри дарёлар тез-тез райондаги мактабларда, болалар боғчасида, маҳаллаларда бўлиб, профилактик ишларни намунали олиб боришмоқда.

Бу ўринда шаҳримиздаги 132-мактаб директори Усмоновнинг билдирган фикрларини келтириб ўтмоқчимиз.

— Мактабимиз қучоғида мингдан ортиқ ўқувчилар таълим-тарбия олишмоқда, — дейди кекса педагог. — Ёшларнинг сиҳат-саломатлигини назорат қилишда 4- тиш қўйиш поликлиникасининг коллективи яхши тадбирлар қўлламоқда.

Яқинда врач Тошхон Файзиева ўз ҳамкасблари билан мактабимизга келишди. Улар бир ҳафта мобайнида ўқувчиларимизнинг соғлиғини текшириб тишларини даволашди. Бунинг учун коллективимиз номидан шифокорларга миннатдорчилик билдираман.

Мактаб ва боғчаларга бориб ўқувчи ёшлар ва кичкинтойларни даволашда врачлардан Раъно Содиқова, Дора Лопатухина, Эркин Мирзаевларнинг хизматларини таъкидлаб ўтиш керак. Бу тадбиркорлар жойларда бўлиб тиш касалликларининг олдини олиш юзасидан мароқли лекция ва суҳбатлар билан чиқишмоқда. Уларнинг ғайрати туфайли қисқа муддат ичида райондаги 19, 40, 65, 59- мактаб коллективи медицина кўригидан ўтказилди.

Ортопедия бўлимининг фаолияти билан танишаётгандик, хонага нуроний отахон кириб келди. Бўлим бошлиғи Леонид Каменецкий отани иззат-икром билан қарши олди. Билишимизча, Шукур ота Толипов Улуғ Ватан урушининг жанговар қатнашчиси, шахсий пенсионер экан.

— Беш-олти йилдан бери шу поликлиникага қатнайман, — дейди Шукур ота. — Неча бор оғриқ тишларимни даволатдим. Янги тишлар қўйдирдим. Ҳаммаси бепул. Яна бўлимдаги ўғил-қизларимнинг меҳрибончилигини айтмайсизми. Келишим биланоқ ҳол-аҳвол сўрашади. Кўнглим кўтарилиб, хурсанд бўлганимдан оғриб турган тишларим ҳам таққа тўхтайди-қолади. Биз пенсионерларга шунча имтиёзлар яратиб бераётган партия ва ҳукуматимиздан чексиз миннатдорман.

— Ҳисобимизда юздан ортиқ пенсионерлар бор, — дейди бўлим бошлиғи. — Ҳаммаларини бепул даволаймиз. Янги йилдан бошлаб райондаги барча пенсионерларни ҳисобга олиш ишларини бошлаб юбордик. Эндиликда бу ерга келолмайдиган карияларни уйларига бориб даволаймиз.

— Шаҳримиздаги 6, 22, 14- поликлиникаларда филиалларимиз ишлаб турибди, — дейди 1- терапия бўлимининг бошлиғи Лида Стежарова. — Бизда 19 врач бор. Улар вақти-вақти билан филиалларда навбатчилик қилиб у ерда меҳнат қилаётган врачларга амалий ёрдам беришмоқда.

Поликлиникада Тошкент медицина институти стоматология факультетининг ўқув базаси жойлашган. Бу базага медицина фанлари доктори Георгий Петрович Ионигис раҳбарлик қилмоқда. Бу ерда терапия ва хирургия кафедралари мавжуд бўлиб, уларда етакчи мутахассис врачлар ишламоқда. Улар поликлиника коллективига беморларни даволаш юзасидан амалий ёрдам бермоқдалар. Тез-тез консультация, илмий конференция, савол-жавоб соатлари ўтказиб турилади. Факультет студентлари бу ерда ўз устозлари қўлида аудиторияда олган билимларини амалда мустаҳкамлашмоқда.

Поликлиникада 80 га яқин врач ва ҳамширалар самарали меҳнат қилиб халқимиз саломатлигини кўз қорачиғларидек сақлаб келмоқдалар. Бу инок коллективга тажрибали врач, коммунист Салимжон Содиқов раҳбарлик қилиб келмоқда. Моҳир устоз коллективнинг ҳар бир аъзосини сидқидилдан меҳнат қилиб ўзининг шарафли касбини улуғлашга даъват этмоқда.

И. ЮСУПОВ.

СУРАТДА: тиш қўйиш поликлиникасининг бир гуруҳ шифокорлари даволашнинг янги усулларини ҳаётга татбиқ этиш юзасидан маслаҳатлашишмоқда.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

ЭЛЕКТР ТЕРИМЧИ

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтида чаноқдаги пахтага ҳатто тегмаган ҳолда уни тез ва нес-нобуд қилмай териб олувчи агрегат синаб кўрилди. Териш машиналарида мана шу вазифани бажарувчи шпинделлар ўрнига янги теримчида электр майдони ишлайди.

Агрегатнинг иш органига ғўза тупи кираётган жойда ўрнаштирилган электродлар пахтага электр заряди беради, унга тескари зарядли бошқа электродлар эса чаноқдаги пахтани машина бункерига олиб борувчи транспортерга тортиб туширади.

Янгилик авторлари—САИМЭ ҳамда қишлоқ хўжалигини электрлаштириш Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институти олимлари шундай қурилма қўйилган машиналарнинг афзалликлари кўп бўлади, деб ҳисобламоқдалар.

ҚАРДОШЛАР ҲИММАТИ

Минск заводи Ўзбекистон пахтакорларининг 60 от кучига эга бўлган двигателли икки минг трактор тайёрлаб бериш ҳақидаги заказини қабул қилди. Белорус дўстларимиз шу тўғрида «Ташсельмаш» коллективига хабар қилишди. «Ташсельмаш» коллективи кенг қаторли далаларда ҳосилни йиғиштириб олиш учун бу йил тўрт қаторли «ХН—3,6» маркали пахта териш машиналарини кўплаб ишлаб чиқара бошлайди. Бу агрегатлар Минск тракторларига ўрнатилади. (ЎзТАГ).

✦ ЯҚИНДА Тошкентдаги Сергели аэропортига Чехословакиядан янги «Л—410 А» ҳаво лайнери келтирилди. Янги самолёт 19 йўловчига мўлжалланган бўлиб, соатига 360 километр тезликда уча олади. Суратда: «Л—410 А» самолёти Сергели аэропортида.

И. ДУШКИН фотоси.

ОРОМГОҲ

Сўқоқ қишлоғи Чотқол тоғ тизмаларининг ён бағрига жойлашган бўлиб, мусаффо ва мўътадил ҳавоси, зилол булоқлари, кўкаламзор боғ-роғлари, шаршаралари ва ўзига хос табиат мўъжизалари билан эътибор қозонган. «Сўқоқ» дам олиш уйида ҳар йили Ватанимизнинг турли жойларидан келган юзлаб ишчи ва хизматчилар мазмунли ҳордиқ чиқариб қайтишмоқда. Сўқоқда ўтган йили 8 мингдан ортиқ киши дам олди. Бу йил эса уларнинг сони 10 минг кишига етказилади.

Дам олиш уйида Чотқол тоғ тизмаларининг энг гўзал ва сўлим жойларига, қарағайзор ва арчазор ўрмонларига саёҳатлар уюштириб турилади. 5 мингга яқин китоб фондига эга бўлган кутубхона, биллиард, шахмат, шашка, теннис ўйнайдиган хоналар мавжуд. Лаззатли таомлар билан бир қаторда теплицаларда етиштирилган ёз неъматлари — бодринг ва помидорлар дастурхонга тортилади.

Москва Давлат университетининг профессори В. Д. Пельт таклиф ва мулоҳазалар дафтарига шу сўзларни ёзиб қолдирган: «Хушманзара «Сўқоқ» дам олиш уйида яратилган шароитдан ниҳоятда мамнун бўлдик. Ширинсухан, меҳрибон ишчи ва хизматчиларга катта раҳмат». Вьетнамлик студентлардан Нонг Тхан, Ле Ван Ван, Нгуен Ван Танлар бу оромгоҳ ўзларига ниҳоятда маъқул бўлганлиги ва катта таассурот олганликларини билдиришган.

— Дам олиш уйи территориясини кенгайтириш ва янги корпуслар қуриш яқин йиллардаги вазифамиз,— дейди директор Ориф Одилхўжаев.— Биз ҳордиқ чиқарувчиларнинг ўз уйларига мамнун бўлиб қайтишлари учун барча имкониятларни ишга солмоқдамиз.

«Сўқоқ»да бўлганмисиз? Бу ерга бир келинг, руҳингиз енгил, дилингиз равшан тортади, яхши ҳордиқ чиқарасиз.

А. СОДИҚОВ.

ЯНГИ НАВЛАР

ҚИБРАЙ. Мавсум бошланганидан бери Р. Р. Шредер номли илмий-тадқиқот институти республиканинг колхоз ва совхозларига серҳосил мева дарахт кўчатлари ва ток қаламчаларидан 10 миллион туп топширди. Биринчи марта хўжаликлар янги «Баҳор» навгилос кўчати олишди. Янги навнинг меваси катта-катта бўлиб, май ойи бошларидаёқ пишади. Янги «Самарқанди» олхўриси ҳам серҳосилдир. Унинг меваси компотбоп, туршакбопдир.

Институт коллективи шу йил колхоз ва совхоз боғларига яна 5 миллион туп мевали дарахт кўчати ва ток қаламчаси етказиб беради. Бу миқдор мўлжаллангандан 3 миллион туп кўпдир.

(ЎзТАГ).

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

Яқинда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги «Ўзбекистоннинг барча суғориладиган ерларида ғалла ва емхашак экинлари етиштиришга оид тавсиялар» деган қўлланмани кўп нусхада нашрдан чиқарди. Унда қишлоқ хўжалигига доир қатор тавсиялар бор.

Мазкур тавсиялар министрликнинг қишлоқ хўжалик фанлари бош бошқармаси мутахассислари, шунингдек чорвачилик илмий-текшириш, лалмикор деҳқончилик ҳамда Тошкент қишлоқ хўжалик институтлари ходимлари томонидан тузилди.

У. МУҲАМЕДОВ.

ЖАНГОВАР МЎЙҚАЛАМ СОҲИБЛАРИ

Максим Горький ҳажвий санъатни муҳим ва фойдалидир деб баҳолаган эди. Дарҳақиқат, феодализм ва капитализм сарқитларини, ҳозирги турмушимизга ёт бўлган ўтмиш қолдиқларини йўқотишда, шунингдек, коммунизм қуриш йўлидаги баъзи бир тўсиқларни аёвсиз танқид қилишда ҳажвий санъатнинг аҳамияти беқиёсдир. Бу соҳада, айниқса, тасвирий санъатнинг карикатура жанри — энг курашувчан жанрлардан бири ҳисобланади. Ҳажвчи рассомлар ишининг масъулиятли ва мураккаблиги ҳам ана шунда. Кўпгина таниқли рассомларимиз бу ишнинг уддасидан чиқа олди. Ўзларининг ҳажвий асарларини юксак гражданлик пафоси билан суғордилар.

20-йилларда кўзга кўринган ҳамма рассомлар «Муштум» журнали теварагига тўпланишган эди. Муштумчи-рассомлар консерватизмнинг барча кўринишларига қарши сатира тиғини тўғрилаб, уларга нисбатан нафрат уйғотишди.

Редакция коллективи доимо қайноқ ҳаёт воқеалари орасида бўлди. Шунинг учун ҳам журнал саҳифаларида берилаётган расм ва материаллар асосида ҳаёт ҳақиқати ётарди.

«Муштум» журнали 1923 йилдан бошлаб Самарқандда чиқа бошлади. 1926 йилдан 1937 йилгача рассомчилик бўлимини кекса рассомлардан бири В. Рождественский бошқарди. У «Муштум» атрофига Ҳамидулла Икромов, Искандар Икромов, Мажид Ҳакимжонов, М. Воробейчиков, С. Мальт, В. Еремян, Уста Мўмин, Е. Жуков ва бошқа ёш рассомларни тўплади.

20-йилларда «Муштум» журнали фақат рассомларнинг сатирик жанрдаги асарларининг минбари бўлибгина қолмай, тасвирий санъатнинг ёш авлодини тарбиялаб етказувчи мактаб сифатида танилди. Дарҳақиқат кўпгина ўзбек рассоми ва мусаввирлари ана шу даргоҳдан тасвирий санъат чўққиси сари парвоз этдилар. И. Икромов, С. Мальт ва бошқалар шулар жумласидан.

Яқинда республика тасвирий санъат жамоатчилиги ҳам «Муштум» журналининг эллик йиллик тўйини зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар. Шу кунлари санъат саройида муштумчи-рассомлар асарлари намойиш этилмоқда. Кўргазмага қўйилган асарларни кўздан кечирар экансиз, муштумчи-рассомлар ўз анъаналарини давом эттириб, ҳозирги кунларда ҳам порахўр, бюрократ, майда шахсиятпарастлик қобиғига ўралган ҳамда бошқа иллатларга берилган кишиларга қарши актив кураш олиб бораётганликларининг гувоҳи бўласиз. Улар ҳар хил нуқсонларни сатира қамчиси остига олиш билан бирга, ўз санъат воситалари орқали янги киши, коммунизм кишисини тарбиялашга бел боғлаганлар. Бу ғояни кўргазмага қўйилган ҳар бир асардан ўқиб олиш қийин эмас.

Л. Абдуллаев журналнинг энг кекса рассомларидан бири ҳисобланади. У дангаса, ароқхўр, прогулчи, лаганбардор каби шахсларнинг ўзига хос киноямуз ҳолатини моҳирона чизиб, уларнинг устидан аччиқ кулади. Ўқувчиларни уларга қарши кураш олиб боришга даъват этади.

М. Воробейчиков ҳам ўзининг ўткир комедик асарлари билан муштумчилар коллективи орасидан муносиб ўрин эгаллаган. У ажойиб «зийрак» деталлар устаси. Шунингдек, С. Субҳоновнинг ароқхўр ва стилягаларнинг ҳаётга бўлган муносабатлари тўғрисида, ажойиб мўйқалам эгаси Т. Муҳамедовнинг енгил ҳаёт кечиришга муккасидан кетганлар, «қаерда ва қандай бўлмасин, бел оғритмай мўмай пул топишни» шиор қилиб олганлар ҳақида, А. Холиқов, А. Қамбаров, А. Шарифжонов, К. Толипов, А. Ғуломов, Х. Раҳмонов, В. Евенко ва бошқаларнинг хилма-хил нуқсон эгалари тўғрисида яратган салбий образлари ҳам кўргазмага қўйилган «қаҳрамонлар» силсиласини тўлдириб турибди.

Кўргазмага қўйилган асарлар ҳақида ҳар қанча гапирсак ҳам оз. Рассомлар коллективи истеъдодли ёшлар ҳисобига ўсиб бормоқда.

Заҳарханда кулгунинг қудратли кучини барча ғоявий душманимиз ўз танларида синаб кўришди. Бундан кейин ҳам бу кулгу партиямизнинг энг ўткир ғоявий қуроли вазифасини ўтайди. Бу қурол «Муштум» журнали рассомларининг ишончли қўлларида. Биз уларнинг доимо ҳормай-толмай кураш олиб боришларида муваффақиятлар тилаймиз.

Т. ОДИЛБЕКОВ.

ЎЗБЕКИСТОН Фанлар академияси астрономия институти ходимлари ҳал қилувчи йилда кўпгина илмий-тадқиқот ишларини олиб бормоқдалар. Суратда: сунъий ер йўлдошларини кузатиш станциясининг илмий ходими Юрий Иванов навбатдаги кузатиш ўтказишга тайёрланмоқда.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

Спорт

УМИД — ҚЎШИМЧА ЎЙИНДАН

Тошкент шаҳрида «А» класси иккинчи лига баскетбол командаларининг Совет Иттифоқи чемпионати мусобақалари тугади. Тошкент Давлат университети баскетболчилари еттита ўйин ўтказиб, олтитасида ғалаба қозондилар. Фақат Москванинг «Олмос» командасигагина ютқаздилар.

Шундай қилиб, группада биринчи ўринни Москва областининг «Труд» командаси эгаллади. Бу коллектив «А» классининг биринчи группасига ўтиш ҳуқуқини берувчи ягона йўлланмани қўлга киритди. Университет баскетболчилари эса иккинчи ўринда қолдилар. Энди улар «А» классининг биринчи лигасида охиргидан олдинги ўринни олган команда билан икки марта куч синашадилар. Бу қўшимча ўйинда муваффақиятга эришсалар юқори лигага чиқадилар.

ОЛДИНДА УЧИНЧИ ТУР МУСОБАҚАЛАРИ

Совет Иттифоқи чемпиони номини олиш учун олий лига гандболчиларининг Киевдаги учрашувлари тугади. Марказий Армия Спорт Клуби командаси мусобақани пешқадам бўлиб якунлади. Тошкентнинг физкультура институти спорт клуби йигитлари кейинги икки учрашувнинг бирида ғалаба қилиб, иккинчисида енгилдилар. Улар Запорожьенинг «Алюминстрой» вакилларини 20:19 ҳисобида ютдилар. ЦСКАга эса ютқаздилар. Ҳамшаҳарларимиз ҳозир олтинчи ўринда туришибди. Олдинда чемпионатнинг учинчи ҳал қилувчи тур ўйинлари бор. Бу ўйинлар Запорожье шаҳрида 20—29 апрель кунлари ўтади.

ЧАРМ ҚЎЛҚОП УСТАЛАРИ „ЖАНГИ“

СССР спорт комитети мукофоти учун мамлакатимизнинг энг кучли боксчилари Львов шаҳрида куч синашишди. Бу мусобақа Европа биринчилигида иштирок этадиган совет командасини аниқлашга ёрдам берувчи ўзига хос саралаш турнири бўлди. Украинага Ўзбекистондан етти боксчи борган эди. Шулардан икки киши: тошкентлик Абдулла Қодирохунов билан самарқандлик Николай Анфимов мусобақа ғолиби бўлдилар. И. Муллаев (Тошкент) ва В. Юдин (Фарғона) иккинчи ўринни эгаллашди. Тошкентлик динамочи Р. Рихсиев ярим финалда ждановлик А. Климановга ютқазиб қўйиб, учинчи ўринда қолди.

ҚАЛБ АМРИ БИЛАН

Ярим кеча. Халима эндигина тунги навбатчиликдан қайтиб, ширин уйқуга кетган эди. Шу вақт жажжи қизчаси Гулноранинг йиғи овозини эшитдию, чарчоғини ҳам унутиб фарзанди тепасида парвона бўлабошлади. У боласини эмизиб ўтирган вақтида аллақандай бегона овозлар қишнинг сокин тунини бузаётганлиги қулоғига чалинди. Ўрнидан туриб дераза пардасини четга сурди ва кўчага қаради. Тун қўйнида уч шарпа шошилган ҳолда магазин томондан бир яшчикни судраб келишар эди. Халиманинг миясига бемаҳалда юрган бу кишилар бўлса-бўлмаса ўғрилар деган фикр келди. Ушлаш керак. Лекин қандай ушлаш керак? Аксига юриб, кўчада бирорта жон кўринмайди. Ўйлаш учун вақт етмас эди. Халима фарзандини кўкракдан олиб, тезлик билан кўча деразани очдида, «тўхта, тўхта!» деб бақирди. Қайтиб келиб, турмуш ўртоғини уйғотди. «Тез туринг, кўчада ўғрилар, магазинни шилишганга ўхшайди». Халима турмуш ўртоғининг туришини ҳам кутмай, ўғилчасининг ўйинчоқ хуштагини олиб, кўча эшикка отилди. Ўғрилар яшчикни судраб, жон-жаҳдлари билан қочишга ҳаракат қилишарди. Халима хуштакни чалди. Кейин «Тўхтанглар, ҳозир отаман!» дея улар кетидан югурди. Шу вақт узоқдан отилган бир бутилка оёғи тагига келиб чилпарчин бўлди. Ўғрилар бутилкани отиб, қўрққанларидан яшчикни ташлаб, қочиб қолишган экан. Халима магазинга келди. Магазин эшиги бузилган. Навбатчи қоровул йўқ. Маълум бўлишича, талончилар навбатчини пичоқ билан қўрқитиб, магазиндан узоқроққа бориб туришни таклиф қилишган экан. Шундай қилиб, ишни охиригача етказиш яна Халиманинг зиммасига тушди. У йўловчи машиналардан бирини тўхтатиб, милиция бўлимигача етказиб қўйишни илтимос қилди. Шундан кейин орадан сал ўтмай воқеа содир бўлган жойга навбатчи етиб келди. Акт тўзилди. Яшчикдаги радиоприёмник, ароқ ва коньяк бутилкалари ва бир неча кило шоколад ҳаммаси бўлиб 500 сўмлик давлат маблағи талончи ўғрилардан Халиманинг жасорати билан сақлаб қолинди.

— Бизга худди сизга ўхшаган довюрак, дадил ва қобилиятли кишилар керак,— деди жамоат тартибини сақлаш министри унга ана шу хизмати учун қимматли совға топшираётиб, — йўқ, сиз медицина ҳамшираси эмас, сиз ўртоқ Маҳмудова, ҳақиқий оператив ходим. Истасангиз бизга ишга келишингиз мумкин. Ўйлаб кўринг...

Нега ўйлаб кўрмасин. Бу ҳам фахрли иш. Халима Наманган областининг узоқ кичкина қишлоғидан Тошкентга келган дастлабки кунларини эслаб кетди. Ўша кезлари Халима юридик институтга кириш аҳди билан йўлга чиққан эди. Афсуски, конкурсдан ўтолмади. Шундан кейин медицина

МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

ҳамшираси бўлиб ишлаб келар эди. Мана, орадан ўн йил ўтгач, ҳаётида юз берган бир воқеа ва тақдир уни ўзи севган касбга йўл очиб берди.

Куйбишев район ижроия комитети ички ишлар бўлими қарамоғида бўлмаган охранада кўп ходим ишлайди. Улар бригадага бирлашган. Халима эса уз бригадасига бошчилик қиляпти. Унинг бригадасида 30 нафар муҳофаза қилувчи ходимлар бор. Халима ўз қарамоғидаги постларни ҳар куни бирма бир кўздан ўтказади. Навбатчиларни текшириб чиқади, улар билан ишга тааллуқли бир неча масалаларни муҳокама қилади. Район ички ишлар бўлими қарамоғида бўлмаган охрана бошлиғи майор Султоновга турли таклифлар билан мурожаат қилади. Деворий газетада тез-тез жанговар ҳамда танқидий фикрлар билан қатнашиб туради.

Мураккаб иш процесси ўз касбига меҳр қўйган бу аёлнинг содиқлигини бир неча бор синовдан ўтказди. Халима бир вақтлари фақат бригадирлик вазифасини вақтинча бажариб турар эди. Кейинчалик у мустақил иш бошлади. Унга уйи олдидаги магазинни муҳофаза қилиш учун тўла ишонч билдирилди. Маҳмудова яшайдиган уйга сигнал аппаратураси ўрнатиб беришди. Халима учун аппарат сигнали билан навбатчини чақиришга кўп вақт зарурат бўлмайди. Лекин ўтган йил 6 ноябрь, тун ярим кечадан оққанда бирдан сигнал жиринглаб қолди. Дарҳол унинг сабаби текширилди. Маълум бўлишича, икки номаълум киши магазин сигналини эшикдан олиб ташлашга ўринаётган экан. Буни Халима сезса ҳам уларга ҳалақит бермади. Чунки, электр қоровули ўз ишини бажарган эди. Халима учун сигнал орқали навбатчини чақириш вазифаси қолган, холос. «Магазинга тезроқ наряд юборинг» Халима шундай дедию, магазин томон югурди. Магазин ичида икки киши шошилинч билан коньякларни қопга жойлаштирар эди. Наряд етиб келгунча уларни тўхтатиб туриш керак. Ярим тунда бу нозиккина аёлга ўғриларни тутиш учун ким ҳам ёрдам бериши мумкин эди. Халиманинг қатъийлиги ва жасорати олдида ўғрилар довдираб қолишди. У эркаклар курткасини кийиб, ўғилчасининг уч сўмлик автомат ўйинчоғи билан наряд келгунча номаълум шахсларни қимирлатмай олиб турди.

Яқинда Халима Маҳмудованинг ҳаётида унутилмас қувончли бир воқеа содир бўлди. Куйбишев район ижроия комитети ички ишлар бўлими қарамоғида бўлмаган охрана бўлими бригадасининг бригадири Халима Маҳмудованинг жамоат тартибини қўриқлаш ва жиноятчиликка қарши курашдаги ана шу хизматлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан «Жамоат тартибини сақлаш бўйича аъло хизмати» медали билан мукофотланди. Халима ўттиз учинчи бригаданинг бошлиғи сифатида туну-кун жамоат тартибини бузувчи шахсларга нисбатан шафқатсиз кураш олиб бормоқда.

М. РОГОВА.

ҲАР ТУРДАН

ЎРГИМЧАКЛАР ХОНИШИ

Ўргимчаклар ой тўлишганда хониш қилишар экан. «Антава та тава ге ос» фирмасининг илмий ходими бу ажойиб фактни тасодифан аниқлади.

Бу фирма ўргимчак уясидан.. газлама ишлаб чиқариш билан шуғулланади. Фирмада юз эллик минг ўргимчак бўлиб, улар фақат тунда «ишлайди». Бироқ, улар ҳам Ой тўлишган туни мутлақо «ишлашмайди», юз эллик минг ўргимчакнинг ҳаммаси ёппасига ваҳимали, ғойибдан келгандай товуш билан «куйлашади». Турган гап, ўргимчаклар хониши одамга эшитилмайди, чунки одам қулоғи ультратовушни сезмайди. Аммо сезгир асбоб ёрдамида бу ғаройиб куйни лентага ёзиб олиш мумкин.

240 МИЛЛИОН ЁШЛИ ДАРАХТ

Сигиллярия—кўмир қатламларини ҳосил қилган асосий дарахтлардан бири. Ўсимликлар дунёсининг қадимий ва нодир намунаси фақат Глазго ва Вашингтон музейларида бор эди холос. Яқинда СССРда ҳам биринчи марта ана шу дарахтнинг қолдиғи топилди. У Дон кўмир ҳавзасида 175 метр чуқурликда эди. Олимларнинг фикрича бу топилма дарахт 240 миллион ёшга кирган. Бўйи 30 метр, оғирлиги 2 тонна, бўлган бу дарахтдан атиги йўғонлиги 75 сантиметр ва баландлиги бир ярим метр келадиган тўнкасигина сақланиб қолган.

ИТЛАР МОДАДАН ЧИҚМОҚДА

Ҳозир ғарбнинг баъзи мамлакатларида уйда ит боқиш модадан чиқиб, унинг ўрнига бўғма илон боқилмоқда. «Бунинг боиси шундаки, деб ёзади «Лос Анжелас Таймс» газетаси,— заҳарсиз, дилкаш, муҳими — озода бўлган бу илон итга ўхшаб вовуллаб, кишининг асабини бузмайди, ҳафтасига бирнечта каламуш тутиб берилса кифоя».

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.25 — **Кўрсатувлар программаси**, 10.30 — «Қувноқлар даврасида» (ўзбек тилида), 11.25 — **«Полк ўғли»** (бадиий фильм, рус тилида).

18.30 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 18.40 — Ўқувчилар учун **«Ёш куч»** спорт программаси, 19.10 — **«КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга!»** «Тахиатош гидроузели — зарбдор қурилиш», 19.35 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида). 20.10 — Реклама ва эълонлар.

19.50 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.20 — **«Рақслар гулдастаси»** (фильм-концерт), 21.00 — **«Ахборот»** информацион программаси, 21.20 — Навоий номли Наманган театри артистларининг концерти.

22.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.30 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети, 23.00 — **«Совет киноси усталари».** Донатос Банионис.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.50 — Телефильм (ўзбек тилида), 20.10 — Реклама ва эълонлар.

20.20 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.00 — **«Афсункор «ИЛ»лар конструктори»** (телевизион фильм, ўзбек тилида).

22.30 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 — **Тошкент янгиликлари.**

Рус тилида: 19.15 — **«Шинник» ишчилари»** (телевизион фильм), 19.30 — Ўқитувчи экрани. «Мактабда физика кабинетини жиҳозлаш», 20.00 — **«Санъат турлари».** Адабиёт. Эстетикадан ўқув кўрсатуви, 20.40 — **«Крупп ва Краузе»** (кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 5-серияси, ўзбек тилида).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/III да **Боғчасарой фонтани** (кундузи). **Чио-Чио-Сан** (кечқурун);

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/III да **Парвоз.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Совет циркининг ҳайвон ўргатувчи Бутуниттифоқ кўригининг лауреати **Б. Денисов Африка шерлари билан.**

КИНО

Шайтон малайлари Иблис тегирмонида; Айиқ — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30, 8.45 минутда);

Адрес: Ер планетаси — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 8.45 минутда), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 12, 2, 3, 5, кеч соат 6, 8, 9 да), «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 ва кеч соат 8 да), «ВОСТОК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 ва кеч соат 8 да), ҲАМЗА номли (кундуз соат 3, кеч соат 6, 8.30 минутда), «МОСКВА» (кундуз соат 3 ва кеч соат 8.30 минутда);

Рустам ва Суҳроб — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, 11.40, кундуз соат 1.30, 3.20, 5 да), ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11 ва кундуз соат 5 да);

Қўшиқ муаллими (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 5 ва кеч соат 6.30 минутда), **Даурия** (кундуз соат 2 ва кеч соат 8 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ»;

Пан Тау мўъжизалари (эрталаб соат 11, кундуз соат 3 ва кеч соат 7 да), **Соқов ва севги** (кундуз соат 1, 5, кеч соат 8.45, 10.30 минутда, — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ»;

Кўланка билан жанг — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, 11.40, кундуз соат 1.20, 3, 4.40 кеч соат 6.20, 8, 9.30 минутда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун);

Ҳур қизлар (кундуз соат 12, 3 ва кеч соат 6 да), **Эски шаҳар можаролари** (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 ва кеч соат 8 да) — «ДРУЖБА».

Уч мушкетёр — «МОСКВА» (кундуз соат 12, 5.30 минутда).

Собир Раҳимов район халқ маорифи бўлими, касаба союз ташкилоти ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли 24-ўрта мактаб коллективи шу мактабнинг ўқитувчиси Хамидулла Йўлдошевга отаси

Пўлат ота ЙЎЛДОШЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари—В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари— В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими—В33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30253 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р — 01300. ИНДЕКС 64697. № В—1699.